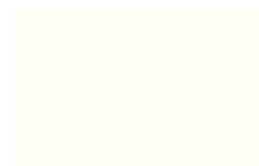

Planeringsdirektiv

Krav och önskemål vid planering
av byggnader och mark
i anslutning till allmän platsmark

Exploateringskontoret
Trafikkontoret
april 2010

Inledning

Detta planeringsdirektiv redovisar trafiktekniska och gatutekniska krav som bör vara uppfyllda vid byggnation på eller i anslutning till allmän platsmark. Det ska även ses som ett generellt hjälpmedel vid planering och projektering av gator, vägar och allmänna platser. Avsteg från detta direktiv kan avtalas separat.

Underlaget har huvudsakligen hämtats från:

Boverkets publikationer

Vägverkets publikationer

Stockholms Trafikkontors *Teknisk handbok*

Beträffande tillgänglighet se handboken *Stockholm – en stad för alla* (Trafikkontoret 2008)

Beträffande växtbäddar se *Växtbäddar i Stockholms stad – en handbok* (2009.02.23)

Beträffande avfallshantering se *Planera och bygg för god avfallshantering*, Stockholms stad

Exploateringskontoret

Trafikkontoret

April 2010

INNEHÅLL

Framkomlighet	3
Trafiksäkerhet	4
Tillgänglighet	6
Avfallshantering	6
Belysning – fästen i fasad	7
Träd – avstånd till fasad	7

Programmet är framtaget av Pavel Huzevka Exploateringskontoret, Stig Gustavsson Trafikkontoret, Britt-Marie Salmén Trafikkontoret, konsult Laila Reppen

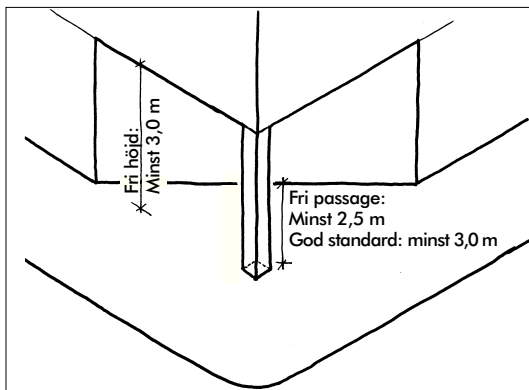
Framkomlighet

Den gatutekniska lösningen ska utformas så att god framkomlighet för alla trafikanter erhålls och så att driften av gatan eller vägen kan skötas på ett rationellt sätt med maskinella hjälpmedel. Med gatudrift menas i första hand renhållning och snöröjning, men kan även omfatta andra drifttekniska frågor, som exempelvis vattenavledning.

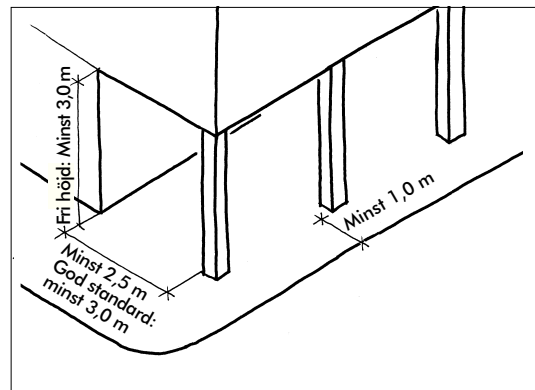
Fria höjder och bredder

En förutsättning för en rationell renhållning av en gata är att renhållningsfordon och snöröjningsfordon kan komma fram utan hinder. Detta medför krav på både fria höjder och bredder i gaturummet.

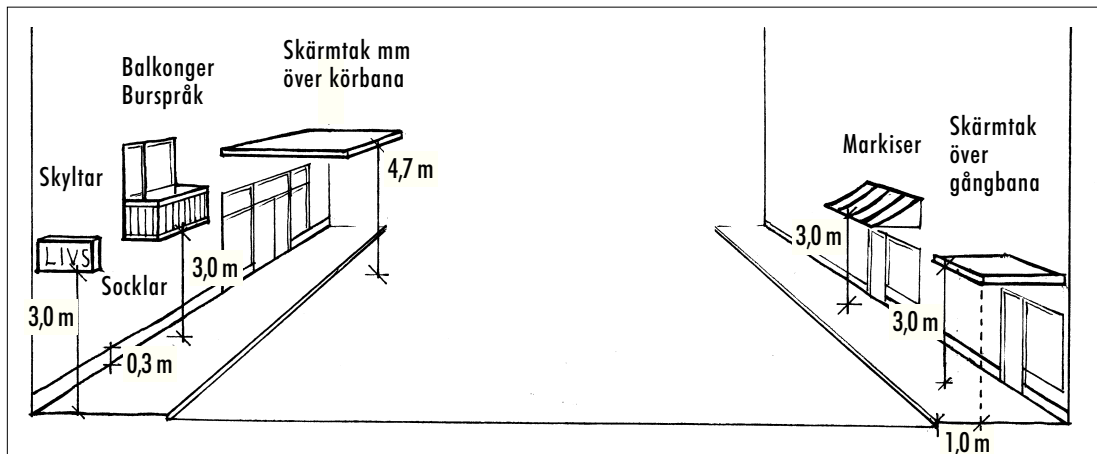
I pelarförsedda arkader och hörnavskärningar måste den fria höjden vara minst 3,0 meter och den fria bredden minst 2,5 meter. För att uppnå god standard bör bredden vara minst 3,0 meter.

Krav på minsta fria bredd och höjd vid hörnavskärningar med pelare.

Krav på minsta fria bredd och höjd i arkader.

Krav på minsta fria höjdmått och avstånd till sidohinder i gaturummet, till exempel balkonger, burspråk, skyltar och skyltfönster. Minsta fria mått över gata är 4,7 meter. Detta mått gäller även 1 meter in över gångbana.

Utformning av entréer, socklar, stuprör och källarväggar

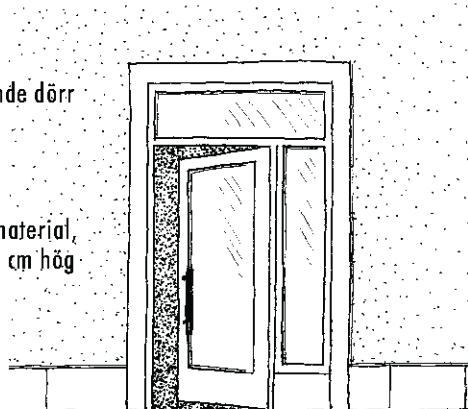
Byggnadernas socklar mot allmän gata/plats utformas så att hänsyn tas till den maskinella renhållningen. Under vintern kan isvallar förskjuta maskinerna i sidled. Socklarna måste därför tåla påkörning och vara minst 30 cm höga. Socklarna får inte innehålla ojämnheter eller utstickande delar som en renhållningsmaskin kan köra på. Socklar får inte heller innehålla luckor och fönster.

Portomfattningar får inte inkräkta på gatumark.

Utformning av entréer och socklar. Entréer ska utformas så att vatten inte tränger in. Trösklar, galler och liknande ska placeras innanför fasadlinjen.

Inåtgående dörr

Sockel
i tåligt material,
minst 30 cm hög

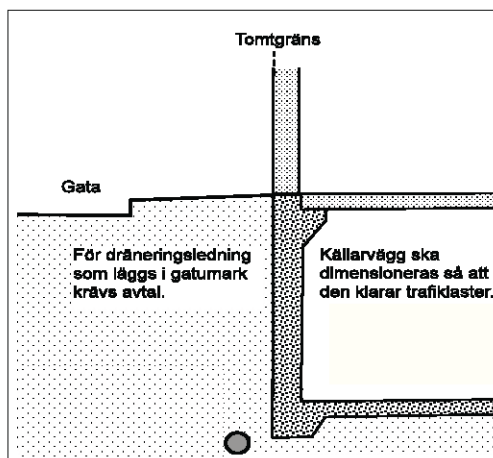
Skrymslen och prång bör undvikas av skäl som trygghet, siktförhållanden och svårigheter att rengöra. Eftersom renhållningen sker maskinellt bör fasaderna mot allmän platsmark inte innehålla ytor som är svåra att komma åt med renhållningsfordon.

Utanpåliggande stuprör ska vara indragna innanför fasadlinjen upp till minst 50 cm över marknivån. Utkastare mot gatan godtas inte. Stuprören ska via fastighetens dagvattensystem anslutas under gatunivån till härför avsett dagvattensystem. Sandfångsbrunnar som tillhör fastigheten får inte placeras i gatumark.

Källarväggar ska dimensioneras så att de klarar trafiklasten från gatan.

Dräneringsledningar får placeras inom gatumark. För detta krävs dock avtal med Trafikkontoret.

Omhändertagande av dagvatten till ledningar eller skelettjord får avgöras från fall till fall. Kontakt tas med trädansvarig på Trafikkontoret. Samlingsledningar i gångbana för dagvatten kräver avtal.

Krav på källarvägg och dräneringsledning.

Trafiksäkerhet

Siktkrav

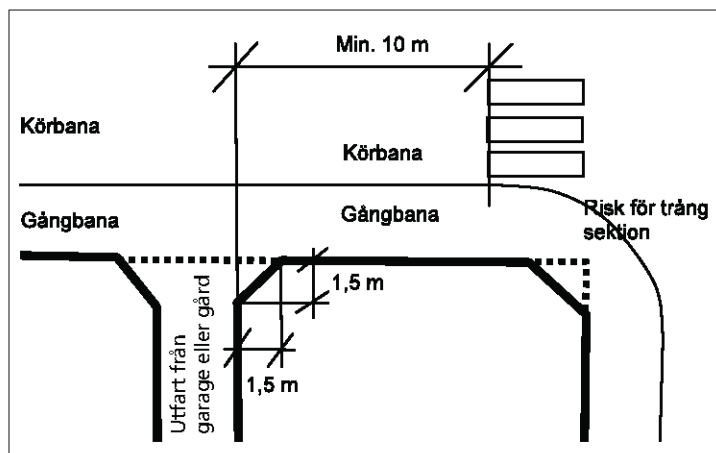
Vid bedömning av trafiksäkerheten är det viktigt att beakta nödvändiga siktsträckor.

Siktkraven i en korsning bestäms av korsningens reglerings- och separeringsform samt av fordonens hastighet. Närmare redovisning av siktkrav i korsningar finns i Vägverkets publikation *Vägars och gators utformning* (VGU) (kan hämtas på www.vv.se).

Hörnavskärningar utformas så att kraven på fri sikt tillgodoses. Observera att nuvarande enkelriktningar av gator och vägar kan ändras varigenom kraven på fri sikt kan påverkas. Storleken på hörnavskärningar bedöms från fall till fall med utgångspunkt från siktkrav samt framkomlighetskrav för fotgängare och renhållningsmaskiner. Om hörnavskärning inte görs kan gångbanelängden behöva ökas för att klara måtten vid hushörn.

Kraven på fri sikt måste vara uppfyllda vid garageutfarter och gårdar. Kraven på fri sikt ska även beaktas vid uppförande av plank, murar och staket. Längs en sträcka på 10 m från gatukorsning får de vara max 70 cm höga.

Backning över gångytor och gångbanor godtas inte av trafiksäkerhetsskäl.

Sikttrianglar vid utfart. Normalt ska sikttrianglar om minst 1,5 x 1,5 meter utföras vid utfarter. Vid dubbelriktad in-och utfart behövs normalt ingen sikttringel på »infartssidan«.

Entréer i fasadlinjen

Utåtgående dörrar kan medföra olycksrisker för förbipasserande fotgängare. Entréer bör, med hänsyn till tillgängligheten för personer med nedsatt rörelseförmåga, utformas utan nivåskillnader. Dörrar som är placerade i fasadlinjen och som gränsar mot gångytor ska vara inåtgående. Soprumsdörrar och reglade nödutrymningsdörrar kan vara utåtgående. Om vanliga dörrar av olika skäl, till exempel säkerhetsskäl, måste vara utåtgående ska entrén dras in så att ingen del av dörren slår ut över gångbanan.

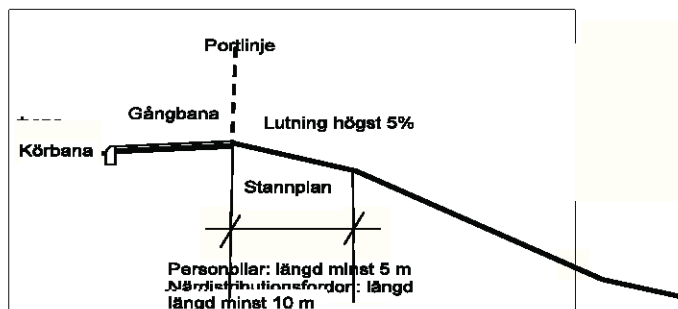
Entréer anpassas till gatans höjdsättning. Om entréer ligger utmed gator som lutar brant i längsled ska entréer vara indragna så att nivåskillnaderna hos gångbanan kan tas upp på en större yta. Om nivåskillnaderna tas upp på en större yta minskar lutningarna.

Entréer ska placeras och utformas så att de är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. »Dörr- och portöppningar bör utformas utan nivåskillnader, om det inte av till exempel fukt- och klimatskäl behöver finnas en tröskel. En eventuell tröskel bör dock vara så låg som möjligt och fasas så att den är lätt att passera och så att risken för att snubbla minimeras.« (BBR 8:22)

Rampers lutningar

Generellt får gångramper ges en lutning på max 1:20 (5%). Lutningar på ramper från garage och varuförsörjningsanläggningar ska medge att fordon på ett säkert och bekvämt sätt kan stanna innan de kör ut över gång- eller körytor. Lutningen får inte heller vara större än att fordonsföraren kan ha full kontroll över fordonet.

Närmast portlinjen bör en ramp inte

Krav på lutning och längd på stannplan vid utfarter.

luta mer än 5 % på en sträcka som motsvarar fordonets längd. För personbilar sätts längden på sträckan till minst 5 meter. För närdistributionsfordon sätts längden på sträckan till minst 10 meter.

In- och utfarter till garage får vara enfältiga vid mindre garage. Om garaget innehåller mer än cirka 70 bilplatser bör in- och utfarten vara tvåfältig.

Tillgänglighet

Tillgänglighet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga

Allmänna platser ska kunna användas av personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga, om det inte är orimligt med hänsyn till terrängen eller förhållandena i övrigt. Med användbarhet menas i detta sammanhang att platserna och anläggningarna ska vara användbara för personer med såväl större utomhusrullstol som manuell rullstol och rollator för utomhusbruk liksom för synskadade och personer med nedsatt orienteringsförmåga.

Kanter i anslutning till gångytor ska vara placerade, utformade och markerade så att de inte medför hinder för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Om det inte är möjligt att undvika trappa bör trappan kompletteras med en ramp.

Angöringsavståndet mellan biluppställningsplats och husentré bör vara max 10 meter.

Parkeringsplatser för personer med funktionsnedsättning måste kunna anordnas inom fastigheten.

Krav på tillgänglighet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga finns i Boverkets publikationer på www.boverket.se.

Tillgänglighet för varutransporter

Planeringsarbetet bör bedrivas så att verksamheter som kräver regelbunden angöring med varutransportfordon lokaliseras och utformas med hänsyn till vägnätets funktion, trafikbelastning och tillgängligt trafikutrymme. Dimensionering och utformning av varuintag samt organisation av varuhanteringen ska ske med hänsyn till försörjningsfrekvens, godsmängder, bilarnas storlek samt godsets storlek och vikt. Utrymme för uppställning av tomgods ska finnas så att varuintag och transportvägar inte blockeras.

Vid hård konkurrens om gatuutrymmet kan särskilda lastplatser övervägas. Lastplatserna bör lokaliseras och utformas så att de kan utnyttjas gemensamt av intilliggande verksamheter.

Avfallshantering

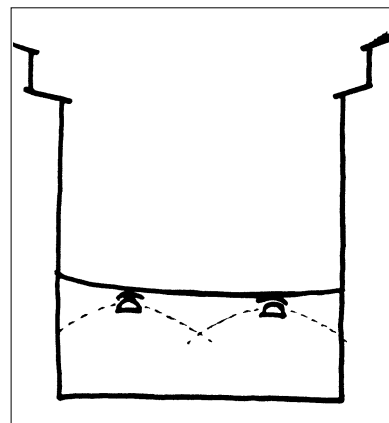
Frågor rörande avfallshantering hänvisas till *Projektera och bygg för god avfallshantering*, www.stockholm.se/-/Naringsliv/For-foretagare/Byggbranschen

Belysning – fästen i fasad

Linspänd gatubelysning kan kräva fästen i fasad. Detta behöver beaktas vid utformning av fasaden. Kontakt behöver tas med Trafikkontoret.

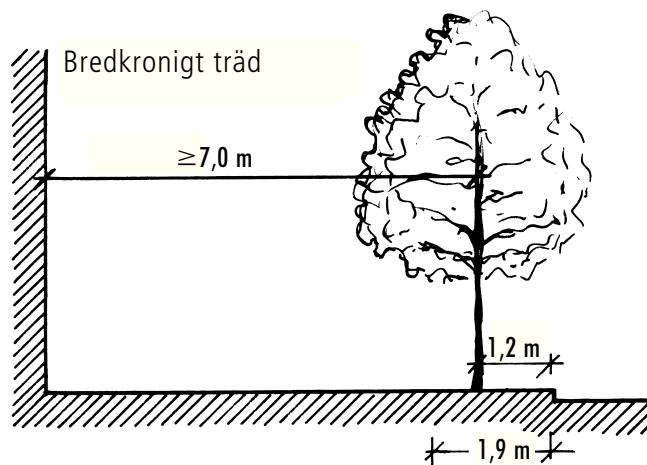
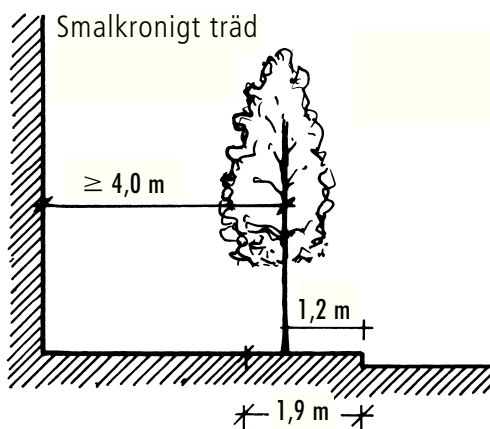
Längs vissa gator kan det bli aktuellt att i fasad anordna infästning för elledningar till spårbunden trafik.

Gaturum med bebyggelse mot gatan har ofta linspänd gatubelysning. Fästen behöver kunna anordnas i fasad.

Träd – avstånd till fasad

Vid trädplanteringar i gaturummet bör arter väljas i relation till avståndet till fasaden. Minsta avstånd mellan fasad och träd är 4 m och då bör endast smalkroniga arter väljas. Balkonger mot gata behöver också beaktas.

Önskade avstånd mellan fasad och träd för goda livsbetingelser. Angivna mått är minimimått.

